

NARODNI DNEVNIK

Izbaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Po stari šabloni.

Silno rad piše »Slovenec« o moderni
demokraciji, kadar daje lekcije drugim,
toda čisto pozabi na to demokracijo, ka-
dar postane ta zanj neprijetna. Resnič-
nost te trditve dokazuje »Slovenec« že
cel teden, ko »kritično« razpravlja o
Radiću.

Osnovna zahteva moderne demokra-
cije je diskusija. Če bi bil »Slovenec«
temu načelu v praksi zvest, potem bi mor-
al objektivno podati jedro Radićevih
izjav in na to z resno besedo dokazati
njih napako, če se z njimi ne strinja.
Do te višine se »Slovenec« seveda ni
povzpел, temveč je po stari šabloni iskal,
da najde kako slabo mesto v Radićevem
govoru in da potem paradira s svojimi
duhovitosmi. Ker pa teh ni bilo dosti
in so bile vrhu tega v zelo ozkem sorod-
stvu z neslanostmi, zato je šel še korak
nižje in pričel špekulirati z očividnimi
tiskovnimi napakami.

Cisto v duhu stare šablone, da je na-
sprotnik črn ko vrag, lasten pristaš pa
bolj svet in čist ko angelj, je tudi več-
rajšnji »Slovenec« uvodnik »Penek«. Ra-
dićev govor so »Slovenec« same pene, če
pa govori dr. Korošec, potem slavi seve-
da ženialnost triumfe. In da so bile vse
Radićeve besede samo pene, dokazuje
»Slovenec« s tem, da je prišel Radić s
priznanimi rokami, da ni prinesel znižanja
davkov. Tudi gospod Korošec je že go-
voril v Ljubljani kot minister in tudi on
ni prinesel nobenega znižanja davkov,
toda po stari šabloni je bil en govor —
prazne pene, drugi pa ženialnost. Misli-
mo, da stara šablona ne bo prinesla
»Slovenec« slave.

Zlasti pa ne, če primerjamo to, kar je
nekoč govoril g. Korošec in kar je govo-
ril v nedeljo Radić. Eden zadnjih govo-
rov g. Korošca se je sukal samo o tem, če
vstopi SLS v vlado ali ne. Mogočno je
dejal g. Korošec v začetku svojega govo-
ra, da SLS ne more vstopiti v vlado, ker
ne proda svoje načelnosti, koncem svo-
jega govora pa je dejal, da bi se dalo
tudi o tem vprašanju govoriti. In s shoda
so šli ljudje, ne da bi vedeli, če vstopi
SLS v vlado ali ne. Kakor je kdo hotel,
tako pa je lahko tolmačil Korošev go-
vor, čisto tako, kakor so znane celjske
resolucije SLS dejale, da je pristaš SLS
lahko monarhist ali pa republikanec.

Take nejasnosti v Radićevem govoru
v resnici ni in če je nejasnost vrлина, po-
tem je g. Korošec Radića sigurno pose-
kal. Zato pa je imel Radićev govor dru-
ge vrline, ki jih v Koroševem nismo na-
šli. Radić je podal cel sistem svoje poli-
tike. Glavno je Radiću ljudska duša in
kar ona samo služi, to mora čutiti pesnik,
politik in izvesti. In na ta način treba
ustvariti harmonijo naroda, čegar fun-
dament je kmet, ostali stanovi pa le nje-
govi pomagači. Do te koncepcije SLS še
niti danes ni prišla, ker je vedno tr-
dila, da so vsi stanovi enako vredni, do-
čim pravi Radić, da so vsi stanovi enako
potrebni, ne pa enako vredni. Zakaj brez
kmeta poginemo takoj vsi, brez marsi-
kakega drugega stanu pa bi morebiti
celo dobro izhajali, gotovo pa za silo.
Enakovreden je le človek in zato je po-
trebna socialna pravičnost, ki je v vrstah
SLS ravno vedno ne pojmujejo. Zlasti
kmetje na Visu bi mogli o tem mnogo
povedati.

Koncepcija Radićeve politike je torej
čisto drugačna od koncepcije politike
SLS in samo kratak primer dokazuje to
nepobitno. Ko je živel Gregorčič, je SLS
z vso silo nastopila proti njemu, Radić pa
je svoja izvajanja naslonil na Gregorčiča
in kot prvi razumel, da ima politik prak-

Seja ministrskega sveta.

Beograd, 26. novembra. Na sinočnji
seji ministrskega sveta so razpravljali o
važnih vprašanjih. Prometni minister
Anta Radojević je poročal o zgradbi no-
vih železniških prog. Proga Niš—Pro-
kuplje bo otvorena dne 20. decembra.

Trgovinski minister dr. Krajač je izja-
vil, da bo predložil skupščini trgovinsko
pogodbo z Avstrijo. Govoril je tudi o
vplačevanju zastale bire. V tem pogledu
se bosta danes še sporazumela prosvet-
ni minister in minister ver ter nato poro-
čala ministrskemu svetu. Pri pobiranju
bire ne bo nobene orožniške asistencije.

Ministrski svet je razpravljal tudi o
zavarovanju avijatikov, dalje o grških
beguncih in podeljevanju zemlje optan-
tom iz Madžarske, katerih je nad 7500.
Končnih sklepov o teh vprašanjih ni,
marveč je za rešitev vsakega vprašanja
določen ožji komitet 2 do 3 ministrov, ki
bodo o njem razpravljali in stavili toza-
devne predloge narodni skupščini. Vlada
je sklenila, da morajo biti vsi avijatiki
zavarovani.

Kar se tiče občinskih volitev v Dal-
maciji, se je postavila vlada na stališče,
da se izvedejo občinske volitve obenem
z oblastnimi volitvami. Občinske volitve
so zato odgodene do meseca marca. Ako
pa se bo pokazala nujna potreba, pa se
bodo volitve vršile že prej.

Minister za vere Miša Trifunović je
obvestil vlado o razgovorih z zastopniki
episkopata, ki so prišli v Beograd. Mi-
nister je razložil zastopnikom cerkve
svoje stališče, da morajo poleg pravic
odločevati tudi historična dejstva in mo-
rala. Škofje pa so zagovarjali stališče
Vatikana, češ, da je ono popolnoma pra-
vilno. Zastopniki episkopata so včeraj
popoldne posetili tudi g. Pašića in ga
prosili, naj pripomore, da bo to vpra-
šanje kmalu rešeno. Pogajanja glede za-
voda sv. Jeronima se še niso pričela.
Vse kaže, da bo skušal minister ver to
vprašanje rešiti v privatnih razgovorih
s papežkim nuncijem v Beogradu. To
vprašanje ni v nikaki zvezi s konkorda-
tom, vendar izgleda, da bo rešeno še
pred njim.

Izmed manjših vprašanj, ki so bila
na dnevnem redu je omeniti, da je mi-
nister pošte in brzojava dobil poročilo,
naj pošlje v Nemčijo tri inženirje in tri
delavce na strokovno proučevanje pošt-
ne službe, v Belgijo pa enega inženirja.
Končno je bil še sprejet predlog trgovin-
skega ministra, da spadajo vse trgovske
in obrtne šole pod kompetenco ministr-
stva trgovine in industrije. Tako je bil
rešen spor, ki je nastal med prosvetnim
in trgovinskim ministrom.

Seja finančnega odbora.

KRITIKA DVANAJSTIN.

Beograd, 26. nov. Finančni odbor je
včeraj popoldne nadaljeval z delom na
dvanajstinah. Prvi je govoril Gavran beg
Kapetanović, ki je izjavil, da so ekonom-
ske razmere v vseh pokrajinah zelo tež-
ke, zlasti pa so se poslabšale v zadnjih
štirih mesecih. Bosna plača mnogo več
davkov, kakor jih sploh premore. Mesta
in vasi propadajo, ker ne morejo izva-
žati svojih produktov. Zahteva redukcijo
uradnikov in izplačevanje vojne odškod-
nine vzhodnim delom Bosne in Herce-
govine. Protestira proti odpravi gozdnih
servitut.

Samostojni demokrat Juraj Demetro-
vić kritizira delo finančnega ministra,
češ da je njegova politika absurdna. Med

tem ko raste dinar, raste tudi budžet. Za-
hteva, da se davčno vprašanje čim prej
reši.

Poslanec Pušenjak kritizira davčni si-
stem v Sloveniji in zahteva, da se vzpo-
stavi pokrajinski davek, ki je sedaj od-
pravljen.

Salih Baljić priporoča članom finanč-
nega odbora večjo uvidevnost o izdatkih
in dohodkih. Vzrok trgovinske in obrtne
krize je le v pomanjkanju kreditov Na-
rodne banke. Kritizira davčno upravo v
Bosni in predlaga nekatere nove amand-
mane. Danes se bo vršila specialna de-
bata. Jutri pridejo dvanajstine pred ple-
num skupščine.

Seja italijanskega parlamenta.

INTERPELACIJSKA PRAVICA POSLANCEV SE OMEJI.

Rim, 26. nov. Včeraj pop. ob 15. se je
po trodnevem odmoru poslanska zbor-
nica zopet sestala na sejo. Predsednik
Cassatano otvori sejo in podeli besedo
Dudanu, ki odgovarja na interpelacijo
komunističnega poslanca Grieche. Sled-
nji je zahteval, da se onim italijanskim
podanikom v Dalmaciji, ki so prejeli
italijansko državljanstvo pod guverner-
jem Mille-jem, dovoli, da zopet optirajo
za jugoslovansko državljanstvo, ker v
Italiji ne morejo najti dela. Govornik
pravi, da italijanski zakoni ne vežejo ni-
kogar, da ne bi mogel sprejeti jugoslo-
vanskega državljanstva. Protestira pa
proti temu, da ti ljudje, potem ko so po-

kazali svoj patriotizem, obrnejo Italijo
hrbet in gredo v našo državo za zaslu-
žkom.

Nacijonálni katolik Vasalo predlaga,
naj parlament stori vse korake, da one-
mogoči imuniziranje članov pōtem in-
terpelacij opozicije. Nctr. minister Fe-
derzeni soglaš a s tem predlogom in pra-
vi, da je to stara rana, katero je treba
radikalno izlečiti. Zato prepušča pred-
sedniku zbornice, da postopa po svoji
uvidevnosti.

V ITALIJI SE ZVIŠA POŠTNINA.
Rim, 26. nov. Z dnem 1. januarja 1926
bodo povišane poštno takse za inozem-
stvo za 25 odstotkov.

tično izvesti to, kar je pesnik posejal po
ljudskih srcih. Le tako dobimo harmo-
ničen razvoj naroda, le tako bo razvojna
črta naroda šla premočrtno navzgor.

To dokazuje tudi vsa naša zgodovina,
pa čeprav je le kratka. Vselej, kadar so
bili naši pesniki in literati v ozkem kon-
taktu s politiki, smo vedno napredovali
in največji napredek smo dosegli ravno

tedaj, ko se pesnika od politika ni dalo
ločiti. Doba narodnega prebujenja je še
vedno edinstven vzgled našega napredka.

Sijajne pesnike in literate imate Slo-
venci, toda slabe politike! Resničnost
teh Radićevih besedi je dokazal »Slove-
nec«, ko je mislil, da se da po stari
šabloni ubiti pokret, do katerega mora
priti, če hočemo, da napredujemo.

Herriot sestavi novo vlado.

Pariz, 26. nov. Predsednik finančne
komisije senator Doumer je vrnil man-
dat za sestavo vlade. Predsednik repu-
blike Doumergue je poveril mandat Her-
rietu.

CICERIN GRE V PARIZ.

Pariz, 26. nov. Potrjuje se, da je so-
vjetski poverjenik za zunanje posle Ci-
čerin zahteval potni list za Francijo. Ci-
čerin namerava prihodnje dni plovati
v Pariz.

TURSKA GROZI Z VOJNO.

London, 26. nov. Po nekaterih vesteh
grozi Turška z vojno, ker je mnenja, da
se more mosulsko vprašanje rešiti samo
z oboroženo silo. Vsled turške grožnje
sklepajo politični krogi, da je najbrže
razsodba Sveta zveze narodov za Turči-
jo neugodna. Iz Evrope prihajajo v Malo
Azijo velike množine municije in orožja.

KRIVDA GRŠKE DOKAZANA.

Sofija, 26. nov. Člani anketne komi-
sije Zveze narodov so prišli do zaključ-
ka, da Grška ni imela niti najmanjšega
povoda, da vpade na bolgarsko ozemlje
in bo morala zato plačati bolgarski vladi
precejšnjo odškodnino za škodo, ki jo je
sterila bolgarskemu prebivalstvu za ča-
sa okupacije. Komisija ni mogla ugotov-
viti, da so komiti upadli v grško ozemlje.
Da ne bi več prišlo do obmejnih inci-
dentov, je komisija predlagala ustano-
vitev demilitarizirane cone. Ta predlog
sta bolgarska in grška vlada gladko od-
bili. Pač pa bo morala bolgarska vlada
dati odškodnino rodbini grškega oficirja,
ki je bil ubit pri Demir Kapiji.

HENRI BARBUSSE NAPADEN OD RU- MUNSKIH FAŠISTOV.

Bukarešta, 26. nov. Včeraj zvečer so
rumunski fašisti napadli francoskega pi-
satelja Henrija Barbusse-a, ki je imel
predavanje v delavskem domu. Fašisti
so ga preganjali do hotela in so se po-
mirili šele potem, ko je Barbusse odpo-
toval iz mesta. (Kakor znano, je prišel
Barbusse v Rumunijo, da preišče, v ko-
liko so resnične vesti o mučenju politič-
nih aretirancev od rumunske sigurnosti.
Izgleda, da je moral zbrati Barbusse za
rumunsko policijo zelo obtežilen materi-
jal, da je bil napaden od fašistov, var-
vancev policije. Op. ured.)

JUGOSLOVANSKI ŠKOFJE — NEZADOVOLJNI.

Beograd, 26. nov. Zastopniki episko-
pata so sinoči zapustili Beograd. So pre-
cej nezadovoljni, ker niso mogli prodreti
pri vladi s svojim stališčem o zaščiti in-
teresov Vatikana. Sedaj so pričeli že
groziti. Čujemo, da nameravajo sklicati
v najkrajšem času škofovsko konferenco
v Zagrebu in da bodo izdali manifest na
katoličane v Jugoslaviji.

VELIKANSKA NEVIHTA V ATENAH.

Atene, 26. nov. Nad mestom in okolico
je divjala silna nevihta. Reka Ilisa je iz-
stopila iz struge in porušila več hiš. Uto-
nilo je nad 100 oseb. Ulice so pod vodo.
V predmestju je voda porušila okrog 150
hiš. Škodo cenijo na 600.000 dolarjev.

BELGIJA ISČE POSOJILO V AMERIKI.

Pariz, 26. nov. Guverner belgijske
banke in belgijski poljedelski minister se
natajata že par dni v Newyorku, kjer
nameravata skleniti stomilijonsko dolar-
sko posojilo.

Berolin, 23. nov. 1926.

Stanku. Toda po štirih letih spoznata Eva Manek, da nista našla vsak v svojem: konu sreče in zato pobegneta v Avstrijo, kjer dobi Manek službo. Toda njihovega kona oblast ne prizna in obupana Eva naj po dolgih mukah mir v valovih Dona. Na našem odru poje šiviljo Evo — gos. Thierry-Kavénikova, krznarja Stanka — Holodkov, kmečkega sina Maneka — g. I. novce, njegovo mater Mešjanovno — g. Ropasova, dečko Zuzko — ga. Ribičeva, delavca Rubača — g. Perko. Zasedba je vovrstna in prepričani smo, da bo imela opera tudi na našem odru lep uspeh. Jugoslaviji se opera Eva v petek sploh prvi krat izvaja. Predstava se vrši za red A.

Onevrne vesti

VOJNI OŠKODOVANC NA PLANI

Zelo umesten je bil poziv v enem zadnjih števil »Narodnega dnevnika«, da bi tudi prečanski vojni oškodovanci enkrat energično zahtevali, kar jim dolguje država. Splošnost je malo znano, da imamo poleg invalidov tudi vojne oškodovance, ki jim je uničila vojna furija vse premoženje. Železničarji, uradniki in drugi, ki so bili v raznih službah po našem Primorju v območju to-pov, so v mnogih slučajih rešili golo kožo. Vse države so svojim državljanom takoj pomagale, da so si vsaj za silo uredili nov dom. Mi pa potrpežljivo čakamo tiste pravilne vlade, ki se bo zavedala svoje dolžnosti in nam dala, kar nam gre po božji in človeški pravici. Ako so dobili vojno oškodnino prebivalci predvojne Srbije, ki jim je seveda iz sra privoščimo, jo moramo dobiti tudi drugi državljani. Tako zastopanje tudi idealnim ljudem ubija vero v pravico. Kako gre to mnogim na živce, nam je dokaz slučaj samomora revne ženske, ki so ji oblasti povedale, da bo pri nas težko prišla do vojne oškodnine. Mislite si delavca ali di-vjane oškodovance, ki mora od svoje borne plače nabavljati danes pohištvo, perilo in druge predmete.

Pozivamo društvo »Soča«, ki je že enkrat vzelo to stvar v roke, naj skliče po časopis-j zborovanje prizadetih. Pridruženje se eventualno invalidom, da si priborimo ramo ob rami svoje pravice!

— **Odobravamo.** Zdravniška zbornica je črtala z ozirom na zakonito določbo iz ime-nika zdravnikov dr. Baumgartnerja, zdravni-ka v Trbovljah in dr. Wienerroitherja, zdrav-nika v Sevnici, ker nista naša državljana. Dr. Wienerroither je bil sicer že pred vojno zdravnik v Sevnici, toda ni vložil prošnje za opo-ko. Notranje ministrstvo je sklep zdrav-niške zbornice potrdilo. Odločbo odobravamo, ker ne gre, da bi službovali tuji zdravniki pri nas, ki je 40 naših zdravnikov brez služ-be. To bi bilo tembolj neumestno, ker ne poznajo v drugih državah — na primer Pri-morju — napram našim ljudem nobene ob-zirnosti. (Tam so odpustili iz javnih služb celo zdravnike — Slovence, ki so italijanski državljani!) Pričakujemo, da bo notranje mi-nistrstvo vztrajalo na sedanjem stališču in da bo gluho na vse eventualne predstavitve Trboveljske družbe. Pripominjamo, da živi rodbina dr. Baumgartnerja na Dunaju in da bo zato dr. Baumgartnerju najbrže zelo usre-ženo, če bo lahko prišel k svoji rodbini.

— **Iz pisarne Mestnega odbora Narodno ra-dikalne stranke v Ljubljani.** Narodni dem, smo prejeli: Le naš Mestni odbor je opravi-čen sprejemati nove člane v organizacijo NRS ter jim izdajati članske legitimacije. Vse strankine denarne prispevke pobira pa v to določena oseba, ki ima za ta posel od Mest-nega odbora izdano pooblastilo, na katerem sta lastnoročno podpisana predsednik gosp. dr. Vladimir Ravulhar in tajnik Ivan Petric. Naše tajništvo ima svoje prostore v Narod-nem domu ter posluje vsak dan od 10.—12. ure — ob torkih tudi od 17.—18. ure.

— **Naš uvodnik o Radičevem govoru** je v celoti ponatisnil »Jutarnji list«.

— **Samostanske šole** zopet dovoljene. Pro-svetno ministrstvo je ukinilo odredbo prej-nejega prosvetnega ministra o ukinitvi samo-stanskih učiteljskih v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu.

— **Dva nova parnika.** »Jadranska plovlba« je sklenila z neko splitsko družbo pogodbo, za nakup dveh 3000 tonskih parnikov za pre-voz blaga in osebni promet.

— **Solska učila.** Ministrstvo prosvete je sklenilo nabaviti večje število kombiniranih učil za računanje, čitanje in risanje, ki se razdele med siromašne šole v Južni Srbiji.

— **Rdeči križ poplavlencem.** Glavni odbor Rdečega križa je poslal zagrebškemu velike-mu županu 30.000 Din, da jih razdeli med poplavlence. Tudi poplavlencev v Bosan-ski Dubici je poslal Rdeči križ podporo, in sicer v znesku 5000 Din. Glavni odbor Rde-čega križa nabira še vedno prispevke za pod-pore.

— **Za epidemiološki zavod v Zagrebu** je odobrilo ministrstvo narodnega zdravja kre-dit 201.745 Din, ki se uporabi za notranjo uredbo zavoda.

— **Kredit za popravilo ceste.** Ministrstvo za javna dela je odobrilo za popravilo ceste Beo-grad—Obrenovac naknaden kredit 4.250.000 dinarjev.

— **Vagoni za svede sadije.** Prometno mi-nistrstvo je naročilo vsem železniškim posta-jam, da se imajo trgovcem za transport sve-žega sadija dati vagoni takoj na razpolago. To blago ne sme ležati po magacinih.

— **Kršenje pisemske in telefonske tajnosti.** Vsled zadevnih pritožb je naročil minister pošte in brzojava vsem poštarnim direktor-jam, naj opozore podrejene organe na posledice kršenja pisemske in telefonske tajnosti. Po-sledice so: disciplinarno postopanje, ki kon-ča z zaporom. Z nepoznanjem zakona se ne more nihče izgovarjati.

— **Prva ženska gimnazija v Južni Srbiji.** Te dni je bila v Skoplju slovesno otvorjena prva ženska gimnazija v Južni Srbiji. Gimna-zija ima 15 razredov, 650 učenk in 24 profe-sorjev. Zavod, ki je za razširjenost prosvete v Južni Srbiji največjega pomena, je bil odprt na osebno inicijativo kralja.

— **Podaljšanje veljavnosti uradniških in ofi-cirskih legitimacij** za znižano vožnjo. Di-rekcija drž. železnice je odredila, da imajo podaljšati legitimacije za znižano vožnjo držav-nih uradnikov, oficirjev ter umirovljen-cev in njih rodbinskih članov za leto 1926 uradi in komande, pri katerih je uradnik, oficir itd. dne 1. januarja 1926 v službi, oz. pri katerih se mu izplača tega dne pokojnina. Vsi uradni predstojniki in vojaški povelj-niki so za podaljšanje protizakonitih legiti-macij osebno odgovorni. Legitimacije oseb, ki so izgubile pravico do znižane vožnje, ima-

jo predstojniki pridržati ter vpsolati železni-ški direkciji, da jih bo uničila.

— **Železniška proga Beograd—Obrenovac.** Železniška gradbena direkcija je sklenila, da se prične v najkrajšem času z gradbo enega dela proge (od km 12.820 do 17) Beograd—Obrenovac.

— **Nova veterinarska stanica** za pregled živine v prometu z Madžarsko je vzpostavljena v Vel. Kikindi.

— **Kriminalistična statistika.** V zaporih okrogne sodišča v Mariboru je sedelo za-četkom tedna 310 oseb. Od teh je 250 že ob-sojenih, 60 pa še v preiskavi. Zaporji so pre-napolnjeni.

— **930 000 organiziranih komunistov na Ru-skem.** Po podatkih statističnega oddelka cen-tralnega odbora ruske komunistične stranke je bilo meseca septembra t. l. v SSSR vsega skupaj 29.057 celic ruske komunistične stran-ke z 930.701 komunistom, med temi 114.930 žensk. Od tega števila je bilo 514.713 članov stranke. Kandidatov za članstvo je bilo 415.988, med temi 64.913 žensk.

— **Razpis služb.** Okrožni urad za zavarova-nje delavcev v Subotici razpisuje službe in sicer 1 administrativne in 1 knjigovodske stroke v B VI., 1 knjigovodske stroke v B VII., 1 pisarniške stroke v C VII. in 5-mest pomožnotehnične stroke v C IX. Prošnje opremljene v smislu tozadevnih predpisov je vlagati do včetršji 10. decembra 1925 pri ime-novanem okrognem uradu.

— **Razpis služb.** Okrožni urad za zavarova-nje delavcev v Banjaluki razpisuje eno me-sto administrativne in dve mesti knjigovod-ske stroke v B VI., 13 pisarniških mest v C IX., eno mesto v C VIII., za Bos. Dubico, eno mesto sluge v D IX. in 3 bolničarska me-sta za ambulanco za Gornje Podgračce in Sernatico v D IX. Prošnje je vlagati do 1. decembra 1925, do 12. ure.

— **Imenovanje.** Prosvetni minister Radić je imenoval svojega hčera Marijo Vande-kar, so-progo poslanca dr. Vande-karja za svojo osebno tajnico. Marija Vande-karjeva je prvi ženski tajnik ministra v Jugoslaviji.

— **Železniška nesreča pri Skoplju.** Pred-večerašnjim je povozil osebni vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 18.50 proti Karlovcu na po-staji Skoplja 13 letnega Martina Rusa, sina železniškega strojevodje iz Grosuplja ter mu odtrgal glavo. Podrobnosti še niso znane.

— **Hiša se je porušila ter pokopala pod seboj lastnika.** V selu Sratoka pri Imotskih v Dalmaciji se je zrušila te dni neka kmet-ska hiša ter pokopala pod seboj zakonska Mija in Iko Banovac. 70 letni mož je bil ubit, njegova žena pa je ostala nepoškodovana, da-si sta spala v onem trenutku skupaj v po-stelji.

— **Požar v klubu radikalnih poslancev.** Predvečerašnjim je izbruhnil v beograjski skupščini v lokalni kluba radikalov požar, ki je uničil leva vrata, več preprog in hišne opreme. Požar je nastal vsled tega, ker se je vnel terpenin za čiščenje parketa.

— **Velik požar v toulonskem arsenalu.** Te dni je izbruhnil v toulonskem arsenalu požar, ki je uničil delavnice za električne stroje in del magacinov. Škoda znaša okrog 5 mili-jonov frankov.

— **Povodenj decimiral divjačino.** Zadnja velika poplava je iztrebila v nekaterih kra-jih skoro vso divjačino. Tako poročajo iz Murske doline, posebno nizko ležečega rav-nega Prekmurja, da so našli tam, ko je voda otekla neverjetne množice poginulih zajcev in lisic. Divjačino bo mogoče dvigniti samo potom sistematičnega strogega varstva.

— **K umoru v Vašah pri Medvodah.** Konjski mešetar Janez Jarc odločno taj. Daktilo-skopija ni prinesla pozitivnega rezultata, ker so odtisi prstov zelo nejasni. Umorjena An-gela Kopačeva se je izkazala, ko je priznala svojemu očetu, da je imela z Jarcem raz-merje, da se mu je udala le vsled groženj. Pripomnila je: »Če me najdete enkrat ubito, potem veste, koga imate prijati.«

— **Očeta in mater ustrelil.** V Donaueschin-genu (Nemčija) je ustrelil sin upokojenega podpolkovnika Henninga svojega očeta in svojo mater ter smrtonosno obstrlil taj-nico svojega očeta. Kmalu nato je izvršil sa-momor. Mladi Henning je izvršil zločin, da bi bil prišel do dedščine, kar pa se mu je po-nesrečilo.

— **Svojega moža umorila.** Iz Černovic po-ročajo: Iz stanovanja advokata Zerkowskyja v Sadagori so zadoneli te dni neke noči kli-ci na pomoč. Neka ženska je kričala, da so ji umorili moža. Ko je udrila policija v stano-vanje, je ležal dr. Zerkowsky z razbito gla-vo mrtev na tleh. Njegova žena je skušala natveziti policiji, da so ubili Zerkowskega neznan razbojnik. Toda kmalu se je izka-zalo, da ga je umorila ona sama. To je po-trdil tudi njen 12 letni sin, ki se je zbudil vsled ropota ter videl, kako je toliko mati očeta s sekuro po glavi. Morilka je bila pri advokatu, predno jo je poročil, za služkinjo.

— **Milijonska tatvina v gradu Orleanskega princea.** Iz Madrida poročajo: Neznani vlo-milci so vdrli v grad San Lucan de Barranda ter odnesli iz stanovanja princea Alfonza Or-leanskega dragocenosti v vrednosti 3 milijo-nov peset.

— **Emigrant — defraudant.** Meseca janu-

arja 1922 je bil nastavljen pri neki novo-sadski tvrdki ruski emigrant Ivan Timotijev, ki je kmalu nato poveril 200.000 Din ter pobegnil v Avstrijo. Te dni bo izročen na-šim oblastim.

— **Bivši srbski komabant in bivši srbski vojni dobičkar.** Živko Jovanović iz Malega Mokrega Loga se je boril ves čas svetovne vojne za svojo domovino, Trifun Nikolić pa je sedel ta čas doma ter si polnil žepa, ži-vel veselo in zadovoljno ter dovajal, kakor izpovedujejo priče, za časa okupacije Sva-bom srbske devojke. Kaj čuda, da Živko tega človeka ne mara? Trifun je še vedno podje-ten poba, dasi ima že pet križev na hrblju. Nedavno se je zagovarjal radi posilstva mlade deklice. Po srečno končanem procesu se je vračal mimo Živkove hiše — seveda pijan kot čep. Pel je, kakor so izpovedale priče, »brezobrazne pesmi«. Tedaj se je spomnil Živko, da je sedel Trifun, medtem ko je on trpel za domovino, sit in pijan za pečjo. Spomnil se je tudi vseh drugih Trifunovih grehov in svoje lastne mizerije. Tedaj je pograbil sekuro ter pridrl iz hiše. »Pojdj piti!« je zaklical Trifun. Ker Živko ni hotel, je jel Trifun psovati po znani navadi njegovo mater. »Koga psuješ?« je zaklical Živko, držel sekuro še vedno v roki. Nenavajen na orožje, ki bi ga utegnilo ogroziti, je potegnil Trifun revolver. »Streljaj!« — ako me ubiješ, je dobro, ako pa me ne ubiješ, drži se do-bro!« K sreči so priskočili drugi ljudje, ki so preprečili kaj hujšega. Trifun je ovdal Živka radi tega rekontra državnemu prav-dništvu ter zahteval, da se ga preganja radi poizkušene umora. Te dni je bila obrav-nava. Živko je bil oproščen, toda obsojen na plačilo 3000 Din stroškov, tako da s sod-bo ni bila nobena stranka zadovoljna.

— **Samomor radi izgub pri igri.** Te dni so našli na železniški progi v bližini Sombora popolnoma raztrgano truplo uradnika subo-tiškega inženirskega biroja Josipa Vidako-vića. V žepu sukne so našli pismo, v kate-rem sporoča Vidaković, da gre v prostovoljno smrt radi velikih izgub pri igri.

— **Drva — vzrok stavke.** Iz Subotice po-ročajo: Iz stanovanja advokata Zerkowskega nikom tamkajšnjega poštnega urada za pri-vatno uporabo in za potrebe v pisarnah drva in petrolej. Ker občina še do danes ni iz-polnila te obljube, so se obrnili uradniki na ministrstvo pošte in brzojava ter zagrozili s štrajkom.

— **Oddaja plemenskih petelinov štajerske pasme v mariborski oblasti.** V mariborski oblasti se sedaj razdeljujejo potom subvenci-je čistokrvni petlini rjave štajerske pasme. Živali dobijo zanesljivi reici, katere so strokovni referenti pri srezkih poglavarjih za to priporočili. Vsak srez dobi po šest peteli-nov: kjer je posebno veliko zanimanje, kakor v Murski Soboti in v Ptujju tudi več. Nekat-erim zanesljivim reicem, o katerih se domne-va, da se bo pri njih dalo ustanoviti kokošje-rejsko središče te pasme, se daje poleg pe-telina še dve kokoši. Vsi, ki preimejo sub-vencijske peteline in kokoši, se pismeno za-vežejo, da bodo te živali redili dve leti v ple-menske svrhe, da bodo polagoma odpravili vso druzo običajno brezpasemsko perutnino odnoso, da bodo svoje dvorce spopolnili s čisto štajersko pasmo. Nadalje se zavežejo razširati to pasmo z oddajo naraščajo in va-tilnih inje svojim sosedom, odvise živali pa ponuditi vsako leto srezkemu poglavarju v odkup. — Vsi dvorci, ki so prejeli subv. ži-vali so vpisani v poseben seznam pri srezkih poglavarjih in so pod stalnim nadzorstvom srezkega ekonomu. — Rejska središča, ki vz-gajajo peteline in kokoši za oddajo potom državne subvencije, se vodijo po navodilih živinorejskih strokovnjakov mariborske ob-lasti in kažejo lep napredek. Začenja se že tudi s kontrolo nesnosti potom zaklopnih gnezd, ki omogočajo vzgojitev naraščaja od res najboljših jajčaric. — Opaziti je torej razveseljevanje gibanje na polju kokošjerje v mariborski oblasti, kar je spričo čisto poseb-nih prilik v teh krajih velikega pomena. Ze-leti bi bilo, da se popirne te panoge tudi ro-deželska inteligenca, zlasti naše učitelj-stvo, ki bi lahko tudi na tem polju prav tako uspešno delovalo, kakor že deluje pri sadjar-stvu, vrtnarstvu in čebelarstvu.

— **Neenavdna pijanka.** Te dni so našli mrtvo v nekem vozu osebnega vlaka na orog Veles—Gradsko ženo strojevodje Ljubice Zervin. Ljubica je umrla vsled preobilo zav-žitega alkohola. Njen srečni soprog je izjavil, da je »spravila pod streho« vsak dan naj-manj po — en liter žganja.

Ljubljana

1— Ljubljanske občinske volitve so raz-pisane za nedeljo, dne 7. marca.

1— **Sneg v Ljubljani.** Včeraj proti več-ru je pričelo snežiti in snežilo je vso noč.

— **Žrtve goljufa Romerja.** Predvečerašnjim je umrl od kapi zadet računski nadsvetnik in šef krajevne kontrole pri monopolnih ustanovah v Ljubljani Fran Ilvar. Vestni in marljivi uradnik je živel v neprestanem raz-burjanju in duševnih depresijah, odkar so bile razkrite znane rafinirane goljufije pri samo-stojnem monopolnem skladišču tobačnih iz-delkov v Ljubljani, ki jih je izvršil bivši dnevnikač France Roner. Ker je spadalo ome-

njeno skladišče v delokrog g. Ilvarja, si je gnal ambiciozni uradnik — dasi ga ne za-dene absolutno nobena krivda — to stvar tako k sreči, da ga je zadela končno kap.

1— **Narodni muzej** bo za splošen, brezpla-čen nedeljski poset odprt le še prihodnjo nedeljo, t. j. 29. t. m. Znova se odprti prvo nedeljo po Veliki noči, t. j. dne 11. aprila 1926 — Posetni red ob delavnikih ostane neizpremenjen.

— **Odhor društva Pravnika** opozarja svoje člane še enkrat na izredno glavno skupšči-no, ki se bo vršila dne 29. novembra 1925 ob 10. uri dopoldne v dvorani št. 79 dežel-nega sodišča v Ljubljani. Dnevni red: Raz-govor o drugem kongresu pravnikov kra-ljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

1— **Merkurij jour fix** Prihodnji jour fix bo v četrtek dne 3. decembra ob 8. uri zvečer pri Krapežu, restavracija »Zvezda«. Petje na sporedu. Odbor.

1— **Državna borza dela v Ljubljani.** V času od 8. do 14. novembra 1925 je bilo v Državni borzi dela razpisanih 53 službenih mest. 137 oseb je iskalo dela, v 30 slučajih je borza posredovala z uspehom in 50 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 14. novembra 1925 je bilo skupaj razpisanih 5139 prostih mest, 7255 oseb je iskalo dela, v 3062 slučajih je borza delo posredovala z uspehom in 2005 oseb je odpotovalo.

Glas iz občinstva.

Nekateri hišni lastniki so začeli zahtevati od najemnikov zopet oškodnino za odvoz fekalij in smeti, čiščenje, dimnikarja i. p.

Društvo stanovanjskih najemnikov opozar-ja ponovno najemnike, da niso obvezani pla-čati teh zneskov, ker nimajo hišni lastniki do njih pravice ne po stanovanjskem ne po državljskem zakonu, ako ni posebno po-gojeno. V konkretnem primeru je raz-sodil v tem smislu tudi stol sedmorice v Zagrebu.

Kdor dobi od svojega hišnega gospodarja ali od odvetnika kak tozadeven plačilni nalog, naj se poda nemudoma v pisarno stanovanjskih najemnikov (Rotožki trg 1), kjer dobi pojasnila in pravno zaščito. — Društvo sta-novanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okolico.

Na »Glas iz občinstva« glede zaprtega psa se odgovarja: Hlev je zraven in svetel, veliki sobi podoban, tako, da bi marsikdo rad sta-noval v njem. Psica je v tem hlevu zaprta, če je njen lastnik po opravi odlošen. S psico vred je pa tudi hlapec v hlevu, ki je vendar več kot pes. Jesti ima psica dovolj — toliko, da ji preostaja — ter bi bil marsi-kateri človek z njeno hrano zadovoljen. Naj-boljši dokaz za to je psica sama, ki je dobro rejena. »Glas iz občinstva« je diktirala zgolj nagajivost.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,

dne 25. novembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921. den. 74.50, bl. 75.50; loterijska državna renta za vojno škodo den. 295, bl. 310; zastavni li-sti Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 204; Ljubljanska kreditna ban-ka, Ljubljana den. 210; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 105; Prva hrvatska šte-dionica, Zagreb den. 930, bl. 950; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 49; Kreditni zavod za trg in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185, zaklj. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 123; Združene papirnice Vev-če, Goritane in Medvode d. d., Ljubljana den. 120, bl. 125; »Nihage«, d. d. za ind. i. trg. dr-vom, Zagreb den. 34; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 100, bl. 110; »Sešir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka den. 146, bl. 153.

Blago: Hrastova drva, suha, fco nakl. post., 2 vag. den. 18, bl. 18, zaklj. 18; borovi klji od 24 cm prem. napr., med. 35 cm, l. II., od 3—7 m, fco nakl. post. bl. 235; bukovi hlodi od 24 cm prem. napr., l. II., od 2.20 m na-prej, fco nakl. post. bl. 225; pšenica bačka 76, 2%, fco vag. Ljubljana gor. kol. den. 285, bl. 305; pšenica slavonska 76/77, 2—3%, fco vag. Osijek, 1 vag. den. 250, bl. 250, zaklj. 250; kuruza stara, fco vag. Stari Bečej, 1 vag. den. 157.50, bl. 157.50, zaklj. 157.50; kuruza stara, par. Novi Sad bl. 160; kuruza stara, ru-menzobata, 100%, fco vag. Ljubljana gor. kol. den. 190, bl. 220; kuruza stara, okrogla, fco vag. Ljubljana gor. kol. den. 190, bl. 220; kuruza umetno sušena, par. Novi Sad bl. 145; kuruza nova, par. Novi Sad bl. 115; Otrobi drobnj, pšenični, v vrečah, fco vag. Ljubljana bl. 140; otrobi debeli, pšenični, v vrečah, par. Novi Sad bl. 145; otrobi debeli, jula-vreče, fco Postojna tranz. den. 185; oves bački ali slav., fco vagon nakladalna postaja bl. 170; ajda domača, par. Ljubljana bl. 285; proso domače, fco vag. Postojna tranz. bl. 230; orehi, po vzorcu, v vrečah, b/n, fco vag. Ljubljana gor. kol. bl. 870; krompir beli, fco vag. Veržej bl. 65; fižol beli, banaški, v vrečah, b/n, par. Postojna tranz. bl. 275; fižol rjavi, v vrečah, b/n, par. Postojna tranz. bl. 260; fižol ribničan, fco vag. Ljubljana den. 320; fižol prepelčar, fco vag. Ljubljana den. 320; fižol mandolon, fco vag. Ljubljana den. 355; konopno seme, v vrečah, b/n, fco vag. Ljubljana bl. 420; seno sladko, fco štaj. nakl. po-staja bl. 72.50.

Borze.

Zagreb, dne 25. nov. Devize: Newyork izplačilo 56.2—56.8, ček 56.1—56.7, London izplačilo 272.74—274.74, Pariz 218—222, Pra-ga 167.44—168.44, Curih 1085.5—1085.5, Du-naj 791—801, Berlin 1339.2—1349.2, Budim-pešta 0.0789—0.0799.

Curih, dne 25. nov. Beograd 9.175, Newyork 519, London 25.1375, Pariz 19.555, Pra-ga 15.375, Bilan 21, Varšava 75, Sofija 3.775, Bukarešta 2.35, Dunaj 73.125, Berlin 123.50, Budimpešta 0.007270.

Drugi del in konec največjega in najlepšega do sedaj izdelanega filma:

„NIBELUNGI“

Kriemhildina osvete

V vlogi hunskega kralja Etzela slavni nemški igralec Rudolf Klein Rogge. Vsled velike dolžine filma se vrše predstave ob: 3., 5., 7. in 9. uri. — Pomnoženi umetniški orkester svira pri vseh predstavah. — Preskrbite si pravočasno vstopnice! Drugi del se predvaja samo danes in jutri! — Preskrbite si pravočasno vstopnice!

EURO KINO MATICA, vodilni kino v Ljubljani (Tel. 124).

Učiteljski vestnik.

O gospodarskih zmatah in resnicah.
(Odg. »Učit. tov.« od 12. nov. t. l.).

Ko sem čital »gospodarske resnice«, s katerimi pobija zadnji »Učiteljski tovariš« moje »zmote« na tem polju, se nisem čudil, da je bila ta naloga od strani takozvani učiteljskih gospodarskih ustanov poverjena ravno g. Dimniku, uredniku »Učit. tovariša«. Nasprotno, to se mi je zdelo povsem enostavno in razumljivo. G. Dimnik ni namreč kot urednik našega stanovskega glasila plačan od organizacije, temveč od Učiteljske tiskarne kot glavne veje vseh učiteljskih gospodarskih ustanov. Pa četudi bi ta nadvse simpatična okolnost ne obstojala, bi bil »Učit. tov.« kljub temu na strani Učiteljske tiskarne in drugih ločenih ustanov in ne na strani organizacije, ker je bolj odvisen od teh-le kakor od slednje. Že mnogobrojne reklamne notice — ki ni nobena števila brez njih, a so nekatere ž njimi kar natrpane, nam povejo, da je pravi gospodar lista tiskarna in ne organizacija. Pa tudi sam poverjenik g. Jelenc je tako predočil razmerje med tiskarno in listom na protestnem zborovanju učit. društev okrajev Prevalje, Marenberg in Slovenjgradec, ki se je vršilo proti nasilju šolske politike v Sloveniji, v Dravogradu 7. decembra 1924., ko je nastopil zoper soglasno resolucijo (ta resolucija sploh ni bila objavljena v listu!) omenjenih društev, ker da bi sprejetje resolucije imelo za organizacijo sledeče usodne posledice: odstop poverjenstva, ustavitve dela od strani Učiteljske tiskarne za organizacijo, ustavitve izdajanja »Učit. tovariša« in možnost razpada organizacije. Tudi pri teh argumentih se ne mislim danes ustaviti, kakor bi radi svoje velepomembnosti zasluzili; navedel sem jih le zato, da osvetlim z njimi tisto tudi še danes obstoječe abnormalno in skrajno škodljivo razmerje med takozvanimi (drugače

jih res ne morem imenovati!) našimi gospodarskimi ustanovami in našo organizacijo.

Mislím, da že ta dva argumenta dovolj pobijata dolgi »plaidoyer« g. Dimnika v gospodarskih »resnicah« ter postavljata njegovo gospodarsko teorijo v listo luč, kakršno zasluži; vendar pa hočem kljub temu v detajlnih zavrnitih nekatere gospodarske kurioznosti g. Dimnika, ne zato da bi njega prepričal o njegovi neizveljavnosti njegovih »resnic«, ampak da pripomorem našemu gospodarstvu, ki je stopilo v akuten stadij reorganizacije, do čimbolj temeljite in racionalne izvedbe v že začetem pravcu.

Dimnikova uvodna konstatacija, da jo na kratko reasumiram v stavku, da so učiteljske gospodarske ustanove popolnoma ločene od organizacije, torej čisto samostojna in neodvisna podjetja, je le najčistejša voda na moj mlín in sem zanj g. Dimnika samo hvaležen, ker mi ni treba še dokazovati, da je to razmerje res tako. Njegova nadaljnja trditev, da so pa te ustanove kljub temu učiteljske, ker jih tvorijo le učitelji in profesorji (!) — argument, s katerim hoče ovreči mojo nasprotno trditev — je morda resnica kolikor se tiče forme, stvarno pa je skozinjsko jalova. Pod naše, učiteljsko si mislim jaz in vsak drugi, ki je hotel organiziran (in tudi g. Dimnik bi moral biti kot organiziranec istega social. nazora!), spada le ono, kar izhaja iz organizacije, kar je organizacijsko. Pojem prave organizacije, nje listov in njen ustroj zahtevajo, da se vrši vse organizacijsko življenje po določenih zakonih, ki so nje duša in gibalna sila. Sinteza prave organizacije je koncentracija vseh poedinil sil v skupen namen, ki ravno predstavlja organizacijo. Udeleževanje posameznih sil ob strani organizacije za isti namen, ki ga že predstavlja organizacija, je le trošenje teh sil in slabljenje in rušenje organizacijskega namena in s tem tudi rušenje organizacije same. Zame je povsem jasno in razumljivo, da je sedanje nezdruženo stanje organizacije le najne in neodvratljiva posledica bîb in pomanjkljivosti niso menili zamenjati več za avtomobil, in so ga zato mučili; Georg pa je umrl.

Da pa so potem naznanili deklici, da ne bo nič z izmenjavo, da ji ni treba čakati pri grmovju ali iz peklenke hudomušnosti so ji poslali strašno, razmesarjenega, v mnenju, da je mrtev. Nosilec naj bi postavili nosilnico na tla in potem hitro zbežali, kakor se je potem tudi izvršilo.

Tako in nič drugače ni moglo biti. Ona stranka, ki je hotela imeti avtomobil, je bila zdaj pač prav tako žalostna, da se je vse tako drugače zgodilo. Leonor stoji zgoraj v oklepem stolpu, njene oči so obrnjene proti razsvetljenemu mestu. Kaj se godi v njej, tega ni možno opisati.

»Naj vam Bog odpusti, jaz vam ne morem,« šepeta iste besede, ki jih je rekla predsedniku, in pri tem položi roke na škrpce revolverjske kanone. »Leonor!« reče tiho s prosečim glasom Adam.

»Kaj pa je?«
»Tega ne boste storili! Kaj takega niste zmožni!«
»Česa ne boste storila? Česa nisem zmožna?«
»Maščevanje je moje, govori Gospod.«
»Ah, vi menite, da bi še sedaj sestrelila in sežgala mesto?«

»Ker ste govorili o Sodomi in Goromi.«
»Menila sem le, da zasluži mesto isto usodo.«
»In ker ste rekli, da ne morete odpustiti.«
»Vem, kaj sem rekla. Ne, odpustiti tudi ne morem. To zamore le Bog. Jaz pa sem samo človek. Ne,

vošči našega organiz. ustroja, ki je pravi vzor ustroja, kakršen ne sme biti. Nobenemu članu organizacije, ne meni in ne vsem drugim in tudi g. Dimniku ne, pa ne sme biti vseeno, kakšna je organizacija, h kateri pripada. Vsi hočemo zdravo, krepko organizacijo, ki bi po možnosti ustrezala svojemu namenu, da bi se tudi v praksi kolikor mogoče približala teoriji, na kateri je zidana. Pravila naše organizacije pa so ravnotako lepa, kakor je nelepo njeno življenje in v tem nasprotju obstoji tragika, katero je treba obiti. Pred očmi imam organizacijo kot socialno potenco 4000 sil v dosegu skupnega namena in ne poznam tu nobene individualne sile, ki bi ji bilo dopuščeno, da zastavlja s svojim posebnim namenom skupni tok. S tega vidika presojam delo vodstva in delo članstva brez vsakega osebnega kulta, ki bi bil le škodljiv.

Namen naše organizacije je koncentracija moralnih in materialnih sil vseh njenih članov v mogočen skupen rezervuar na eni strani, a na drugi zopetno sorazmerno podeljevanje teh sil v obliki dobrin na posedince kot oporo pri vršenju njihovega zvanja, ki je pri vseh isto. Če organizacija tega smotra nima, ali če ga ne vrši, tedaj ni prava organizacija; ni luč, ki sveti in greje, ampak le senca luči.

Naše, učiteljsko je za mene le tisto, kar je organizacijsko. 4000 ne potrebuje 30 ali 100 ali 200, ki bi smeli vršiti nekaj, kar 4000 ne sme. Devize »princip delitve dela« in podobne, s katerimi je počel v zadnjem času žonglirati g. Dimnik, ne popravijo ničesar, ker so podrejeni pojmi in ne morejo biti zato prirejeni ali celo nadrejeni. Organizacija je telo — vsi njeni sestavni deli ji morajo biti podrejeni; nihdar nad njo ali poleg nje, temveč vedno le pod njo. Da, da: princip delitve dela; tedi le v okvirju organizacije! (Pa saj je ta že tudi izveden v naši organizaciji, ko imamo v njej različne odseke. Tudi gospodarski odsek že imamo; zato je naravnost absurdno, da eksistirajo še druge

»mašec« gospodarske ustanove izven tega odseka in zato izven organizacije!) Tako je jasna vsa stvar, da bi jo moral razumeti in upoštevati vsak, kdor ni njen idejni nasprotnik. Tak pa bi ne smel biti v organizaciji!

Tako, g. Dimnik; to je alfa in omega mojih gospodarskih in drugih organizacijskih »zmot«, a te »zmote« so že tako hudo zmotne, da so postale celo nalezljive in da ste se jih nalezili tudi Vi. Prepričale pa Vas še niso, ker drugače gotovo ne bi napisali ti-stega članka, ki je pravi amfibij, pol hvale in pol graje, da nazadnje res ne vem, kaj sem zagrešil jaz in kaj Vi. Ali so to moje zmote ali pa Vaše! — Če mi le preveč ne zamerite, Vam to čudno mešanico pojmov prav rad pojasnim. (Pravzaprav bi Vam moral tu odgovoriti tudi na ono pismo, ki ste mi ga pisali, ko ste odklonili tista dva članka, in v katerem tudi razvijate svoje gospodarske nazore. Tisto pismo je še bolj zanimivo, še bolj dvoživno; ne morem pa ob tej priliki nanj odgovoriti, ker bi tak odgovor zavzel preveč prostora). Vi imate dvojno moralo, ki se je morda niti ne zavedate; tudi v specialnih gospodarskih vprašanjih (pravim tudi, ker ste kot urednik lista soudeleženi tudi na oni dvojni morali v etičnih ozirih, ki je bila izražena v zloglasnem članku »Zrušimo organizacijo!«); zagovarjate eno in drugo, liberalno in socialno idejo, ki sta obe zastopani v učiteljskem gospodarskem problemu. Na dveh stolčkih ste, pa Vam je zato neugodno. Radi bi socializacijo naših gospodarskih ustanov in obenem bi radi, da bi še nadalje obstojale tudi one stare liberalne ustanove. Ste za eno in za drugo. Da bi bil volk sit in koza cela, tako nekako. — Ne! To je nemogoče. Aut, aut — ali eno ali drugo! Za oboje ni prostora. Tak kombiniran razlog je sicer zelo miroljuben, toda je podoben tistemu miroljubju, ki nastopi šele tedaj, ko je že vojna izzvana in je zato brepomemben in kvaren.

(Dalje prih.)

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraйт.

»Sennor de Castro, predsednik argentinske republike, poglejte tja proti mestu!« zadoni svečano iz avtomobila.

Mehanično uboga, obrne se vsedlu in vidi pred sabo v temni noči tisoče luči, cestne svetiljke in razsvetljena okna. To izgleda tako prijazno in mirno, da pa je sedaj popolnoma vse razsvetljeno, to kaže, kakšno razburjenje je še vedno v mestu.

»To mesto,« izgovori še vedno svečano Leonor, »zasluži, da pogine kakor Sodoma in Gomora, da ga žuje nanj ogenj in žveplo. Naj vam odpusti Bog, jaz vam ne morem. — In zdaj pojditel«

Na njen migljaj je privedel Adam dami, hitro izstopita in se pridružita jezdecem, niti pozdravijo se ne, temveč hite, da se čim prej oddaljijo od avtomobila.

Avtomobil gre zopet nekoliko nazaj. O Georgovi smrti ne govore, sedaj ne in nikoli.

Bilo je dovolj enostavno, čeprav so bile verjetne tudi druge možnosti. Morda se je izpremenil načrt vseh anarhistov, kakor hočemo imenovati vso družbo, ali pa sta nastali dve stranki, izmed katerih je zopet ena odzela jetnika drugi.

Torej, izvedeti so hoteli skrivnost od Georga, ki

„GROM“

CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDIČIJSKI BUREAU
LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 41.
Naslov brzojavkam: Telefon Interurban
„GROM“. Štev. 454.

PODRUŽNICE:

Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljnja beseda 50 par.

DRVA - ČEBIN

Wolfova ulica 1/II. - Telefon 56.

Leo poslovni lokal

v pritličju, obstoječ iz treh prostorov, z velikimi izlozbanmi v Gledališko ulico, odda za nizko najemnino. Pokojniški zavod v Ljubljani.

Mladenec

zdrav in pošten, vajen kmetije, ži vine ter vseh ostalih poljskih del. Iščo primerno trajno službo. — Ponudbe z navedbo plače je poslati na upravo lista pod: »Vestene«.

Absolventinja

trgovske šole želi vstopiti kot praktičantinja h kakemu večjemu ljubljanskemu podjetju. Ponudbe prosil za upravo lista pod: »Mariljvac«.

RADIO-aparate

in sestavne dele ima v zalogi
FRANC BAR, Ljubljana
Čankarjevo nabrežje štev. 5.

Zdravo čebulo

razpošilja od 100 kg naprej po 100 dinarjev, pri pol ali vagonskem naročilu ceneje. Josip Lah, Moškanje.

V modnem salonu M. SEDEJ-STRNAD
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3 so došle

zadnje novosti v klobučevinastih (filcstih)
in najmodernejših klobukih

Zalni klobuki vedno v zalogi. — Posrežba točna. — Cene zmerno.

Trgovci! Obrtniki!

Pri tvrdki

IOSIP PETELINC
LJUBLJANA

blizu rešernovega spomenika, ob vodi
doblje vse potrebščine za šivilje, krojače,
čevljarje in sedlarje
na veliko in malo
po najnižji dnevni ceni.

Čevlje na obroke

proti jamstvu dobite pri tvrdki M.
Trebar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6.

Širite in naročajte
edini neodvisni list
„Narodni Dnevnik“!

MAKULATURNI PAPIR

kg à Din 5.— prodaja uprava

„NARODNEGA DNEVNIKA“

DUBIED

Najboljši švicarski pletilni stroji na svetu znamenke

DUBIED

za obrt in industrijo. — Edina tovarniška zaloga za Slovenijo

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika.

Vrtnarske zadeve

posreduje

Goikova „Vrtnarska šola“ v Kranju.